

Z Á P I S

z jednání Výboru pro Evropskou unii

Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

dne 22. 01. 2020

Úřad vlády České republiky

Přítomni / omluveni: viz prezenční listina

Program schůze:

- 1) Zahájení, přivítání a schválení programu
- 2) Kontrola úkolů z minulé schůze
- 3) Aktuální informace o činnosti Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a Výboru pro legislativu a financování
- 4) Příprava dalšího programového období ESIF 2021+
- 5) Stav implementace operačních programů z hlediska nestátních neziskových organizací – referují zástupci nestátních neziskových organizací v monitorovacích výborech
- 6) Státní politika vůči NNO platná do 2020, postupné vyhodnocování opatření, začátek příštího roku spuštění pracovní skupiny pro přípravu na budoucí politiku státu vůči NS
- 7) Různé

Ad 1) Zahájení, přivítání a schválení programu

Jednání Výboru pro Evropskou unii Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „VEU“) zahájila a řídila jeho předsedkyně P. Dusíková Jindrová a přivítala hosty – paní Růt Kolínskou, která byla přizvána z důvodu absence zástupců NNO v monitorovacím výboru OP Zaměstnanost, paní Evu Schönherrovou z České biskupské konference.

K navrženému programu nebyly žádné připomínky a byl schválen.

Ad 2) Kontrola úkolů z minulé schůze

Zástupkyně sekretariátu RVNNO (dále jen „sekretariát“) P. Raušová provedla kontrolu úkolů z minulého jednání, které se konal dne 12. 09. 2019. Úkol vyplynul z bodu 6 Pravidla spolufinancování a ex-ante platby ESIF 2021+. VEU k tomuto tématu přijalo usnesení, které následně sekretariát rozeslal k hlasování všem členům VEU formou per rollam. Schválené usnesení bylo předloženo na zasedání RVNNO dne 2. 10. 2019.

Ad 3) Aktuální informace o činnosti Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „RVNNO“) a Výboru pro legislativu a financování (dále jen „VLF“)

A. McGehee informovala členy VEU o aktuální činnosti RVNNO a Výboru pro legislativu a financování. Zmínila kontinuální práci na aktualizované podobě dokumentu Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy (dále jen „Zásady“). Pracovní skupina Zásady se sešla 16. 1. 2020 na Strakově akademii, kde projednávala novou formu Zásad. Materiál bude obsahovat zejména základní principy, které nejsou popsány v jiných dokumentech. Za důležité jsou spatřovány zejména termíny, které korigují harmonogram dotačního procesu, a revidovaná verze smlouvy o dlouhodobé spolupráci ve formě smlouvy o spolupráci a podpoře na realizaci projektu. Dále byl zrušen poměr spolufinancování (70:30). V plánu je do března 2020 předložit vládě novelizované Zásady.

Dále informovala o stavu konání osvětových akcí. Dne 17. 10. 2019 proběhla osvětová akce na téma sociálních služeb. Cílem bylo, aby zmocněnkyně pro lidská práva vyjádřila uznání poskytovatelům sociálních služeb a obecně nezastupitelné roli nestátních neziskových organizací. Mediální dopad byl výrazný. Tématem další osvětové akce bude spolková činnost, ve formátu výstavy fotografií ze života spolků cca v květnu 2020.

Představila činnost pracovní skupiny pro data o NNO. Proběhlo jednání k šetření dobrovolníků se zástupci ČSÚ. V rámci VLF byl přijat návrh na zrušení IS NNO jako zastaralého, nevyužívaného informačního systému. VLF navrhuje převést prostředky, které se využívají na provoz tohoto systému, z MVČR na ČSÚ, kde by byly využity na sběr dat o dobrovolnictví.

V závěru proběhla diskuse na téma spolufinancování se zaměřením na ESIF 2021+, a to v souvislosti s problémem definovat „veřejnou prospěšnost/veřejně prospěšný účel“. Ke spolufinancování v ESIF 2021+ dále v zápisu.

Ad 4) Příprava dalšího programového období programového období ESIF 2021+

Sekretariát RVNNO se v mezidobí účastnil:

- ✓ Jednání Rady ESIF na pracovní úrovni (13. 11. 2019)
 - vyjádření ředitelky V. Ondráčkové (MFČR) - diskuse s řídicími orgány o spolufinancování zahájeny prozatím nebudou, protože nelze v tuto chvíli vyčíslit dopady spolufinancování na příjemce, tak na státní rozpočet. Budou zpracovány dva materiály: pravidla spolufinancování a metodika finančních toků, která bude upravovat způsoby financování (ex-ante, ex-post). Materiál by měl jít do připomínkového řízení v nejbližší době;
 - dohoda o partnerství – veřejné konzultace k návrhu proběhly v prosinci 2019;
 - alokace jednotlivých operačních programů – finální návrh bude zřejmý až po schválení Víceletého finančního rámce a nařízení na úrovni Evropské komise (nejspíš konce r. 2020), což bude mít z největší pravděpodobností vliv na zahájení implementace;
 - OP Jan Amos Komenský – zástupce MŠMT informoval o zařazení neformálního vzdělávání pro dospělé do tohoto operačního programu.
- ✓ 7. kulatý stůl (6. 12. 2019)
 - Víceletý finanční rámec 2021+ - dohoda na evropské úrovni nejdříve v 1. pol. 2020;
 - představeny cíle politiky a jejich provazba na jednotlivé operační programy, současně představeny jednotlivé operační programy, jejich cíle a priority, podrobnosti na [https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/KOHEZNI-POLITIKA-PO-ROCE-2020/Kulaty-stul/7-Kulaty-stul-k-budoucnosti-politiky-soudrznos-\(1\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/KOHEZNI-POLITIKA-PO-ROCE-2020/Kulaty-stul/7-Kulaty-stul-k-budoucnosti-politiky-soudrznos-(1)).

Úkol:

- ✓ Sekretariát bude členy VEU informovat o možnosti připomínkování výše zmíněné metodiky finančních toků.

Ad 5) Stav implementace operačních programů z hlediska nestátních neziskových organizací – referují zástupci nestátních neziskových organizací v monitorovacích výborech

Operační program Zaměstnanost (MPSV)

O dění v OPZ informovala R. Kolínská – financování ex ante zůstane zachováno pro ESIF 2021+, otázkou zůstává výše spolufinancování. Zástupci EK nabádají, aby neziskové organizace nepřistupovaly byt' na minimální výši kofinancování. Poslední zasedání monitorovacího výboru nebylo usnášeníschopné. Hlasovalo se per rollam, aby nedošlo k přesunutí alokace 5 procent ESF+ do ERDF. Návrh nebyl přijat. I. Kuchyňková bude dále prosazovat zachování alokace ESF+ na jednání Tripartity (vyjádření formou sms). Celkově není atmosféra a pozice NNO coby rovnocenného sociálního partnera vnímána v rámci OPZ pozitivně.

P. Francová nabídla doslání dotazníkového šetření mezi sociálními podniky a zdůraznila potřebu financování sítí sociálních podniků na regionální úrovni.

Operační program VVV (MŠMT)

A. Sedláček pozici NNO v OP VVV vnímá pozitivněji. Poměrně silná pozice NNO je zřejmá i v přístupu řídicího orgánu – pokud se vyhláší šablony pro školy, jsou stejnou měrou vyhlášeny i šablony pro NNO, což je velký úspěch. Přípravuje se další šablonovitá výzva pro školy, kdy oprávněnou aktivitou je i dodávka služeb od NNO.

Pro nové programové období MŠMT (řídicí orgán návazného operačního programu Jan Amos Komenský - OP JAK) prosazuje platby v režimu ax ante, výši spolufinancování pro školské instituce v nulové výši, pro NNO do maximální výše 5 procent.

V rámci přípravy OP JAK dochází k propojování formálního a neformálního vzdělávání. Bílé místo – občanské vzdělávání dospělých pro osobní a občanský život stojí na pomezí OP OPZ+ a OP JAK. Existuje shoda mezi MŠMT a MPSV v tom, že neformální vzdělávání by mohlo být poskytováno v rámci OP JAK. Nyní jde o to, jakým způsobem by se rozdělila finanční alokace. Současně budou zástupci NNO usilovat o to, aby aktivity v oblasti občanského vzdělávání byly poskytovány bez ohledu na typ poskytovatele (momentálně v úvaze pouze vysoké školy).

V této souvislosti A. McGehee dodává, že proběhla schůzka s P. Šaradinem, jehož tým provedl výzkum na téma občanského vzdělávání, který bude v dohledné době chtít prezentovat v Poslanecké sněmovně.

Dalším tématem diskutovaným tématem bylo financování investičních projektů. MŠMT se nepovedlo vyjednat investiční peníze. Investiční peníze do školství řešeny v rámci IROP. Pro NNO by mohla být možná cesta přes MAS.

Operační program IROP (MMR)

D. Ždárský informoval o finančních přesunech a nedočerpané alokace IROP ve výši 20%. Současně také upozornil na téma kofinancování v souvislosti s velikostí předkládaných projektů (při finančně náročném projektu by i 5% kofinancování bylo pro NNO nemožné).

V souvislosti s investičními projekty do školství – podpora především do mateřských a základních škol.

Diskutovalo se na téma podpora a podoba komunitních center jako jedno z možných témat IROP 2021+. P. Francová uvedla, že téma komunitních center přejde do agendy Ministerstva zemědělství. Diskutována bude podoba takového komunitního centra – měla by být obecnější, s větším důrazem na spolkový a komunitní život. Komunitní centrum na vesnici má jinou roli než ve městě. Není zde tak silná potřeba kombinovat roli komunitního centra s rolí poskytovatele sociálních služeb.

R. Kolínská preferuje podobu spolkového domu. Byla zmíněna zkušenost z Belgie, kde komunitní centra v sobě nesou více úloh, mimo jiné i kulturní (prostor centra dopoledne pro seniory včetně kavárny, odpoledne se prostor otvírá pro veřejnost). P. Francová pracuje s myšlenkou vhodně integrovat sociální podniky do komunitních center.

R. Haken poukázal na vhodnost posílení finanční alokace na CLLD a rozšíření komunitně vedený rozvoj do měst.

Doporučení pro další vyjednávání v rámci platformy:

- Prosadit komunikační nástroj ve formě např. jednodenní motivační školení NNO;
- Usilovat o synergii mezi měkkými a tvrdými projekty;
- Bílé místo – komunitní centra ve větších obcích, městech a jejich skutečná funkce.

Operační program Praha pól růstu

Program je u svého konce, v novém programovém období ESIF 2021+ již není. V současnosti je vypsána výzva na podporu komunitních center, ale včetně poskytování sociálních služeb.

R. Haken vrací do diskuse otázku využití CLLD i v Praze a uvádí příklad tohoto přístupu v Portugalsku. Snad by měla být v budoucnu nějaká reflexe modelu komunitně vedeného rozvoje v Lisabonu. ESIF finance pomohly něco nastartovat, ale město by mělo pokračovat v rozvoji v rámci svých finančních možností.

Operační program Technická pomoc

V souvislosti s již diskutovaným tématem občanského vzdělávání P. Volek informoval, že byla schválena Národní strategie finančního vzdělávání 2.0 (gestor MFČR). MŠMT má vytvořit takové podmínky, aby agenda finančního vzdělávání byla součástí formálního vzdělávání.

V rámci vyjednávání podoby nového operačního programu TP pro období ESIF 2021+ se diskutuje o tzv. článku 32 Obecného nařízení - lze financovat operace, které primárně nesouvisí s tématem operačního programu. Na posledním jednání monitorovacího výboru OPTP zmínil zástupce Evropské komise možnost inspirovat se případovými studiemi OECD. Na tuto poznámku zareagoval M. Kupsa. Studie jsou zastaralé, Česká republika je již dále.

M. Kupsa dále uvedl, že v únoru začíná s Evropskou komisí další vyjednávání, včetně toho, jakým způsobem bude využit čl. 32 Obecného nařízení. Vznikne Road mapy toho, jak se bude nastavovat systém technické pomoci pro nové období. Model přímé podpory NNO ve formě, která je nyní (výzva č. 4 pro střední organizace, momentálně podpořeno 6 projektů, celková alokace 37 mil. Kč, zbývá dočerpat 13 mil.), se jeví jako méně vhodný. Impakt modelu přímé podpory NNO bude vyhodnocen cca do roku. Předběžná představa je ta, že podpora budování kapacit NNO by mohla být zajištěna přes animační činnost MAS, které tematicky budou spadat pod OPTP pro ESIF 2021+ (nyní tematicky spadají pod IROP). Současně do vyjednávání vstoupí i zástupci Agentury pro sociální začleňování (nově od 1/2020 součástí MMR).

M. Kupsa také informoval o změně v organizační struktuře na MMR. Odbor 22 zrušen, novou kontaktní osobou za MMR-NOK je Jana Drlíková, tel.: 224 861 839.

D. Žárský apeluje na udržení podpory pro zastřešující NNO.

Současně se opět rozvinula diskuse na téma spolufinancování a způsob zajištění předfinancování projektů NNO v případě uplatnění pravidla ex-post. R. Haken zmínil rekonstrukci Českomoravské rozvojové banky, která by mohla sloužit i na předfinancování aktivit NNO. Úvěry soukromých bank jsou pro NNO příliš nedostupné - drahé, riskantní, současně ale není dostupná ani alternativa v poskytování úvěru přes jiné subjekty, např. nadace (Program 3P).

V závěru tohoto bodu programu se rozvinula diskuse na téma pozice NNO jako rovnocenného partnera veřejné správy. R. Haken vývoj od roku 2000 nevnímá pozitivně. Zúžil se prostor pro veřejné připomínky a veřejnou diskusi. Chybí platforma na celorepublikové úrovni, která by zajistila proporcionalitu v zastoupení NNO v platformách ESIF fondů (NNO v menšině). Evropská komise je otevřena připomínkách ze strany občanského sektoru, ale žádné se k nim nedostávají.

R. Kolínska také potvrzuje posun na úřednické rovině. RVNNO by se měla více propojit se zástupci Evropské komise a hledat podporu napřímo.

O. Čepelka upozorňuje také na špatnou vyjednávací pozici občanského sektoru. Vztah veřejnosti také není jednoznačný.

P. Raušová poukazuje na fakt, že samotní zástupci NNO jsou málo slyšet, včetně samotné RVNNO. Také A. Mrázek vnímá možnost zapojování se do věcí veřejných jako relativně dobrou, ale již slabší je ochota a schopnost NNO této možnosti využít.

D. Žárský k tomuto tématu dodává, že pokud nebude mít občanský sektor podmínky pro síťové organizace, situace nebude o nic lepší. Je nutné vytvořit reprezentaci občanského sektoru, aby se tato problematika posunula dál, přičemž je očekávána podpora ze strany státu. Doporučuje dát důraz na profesionalizaci NNO.

Úkol:

- ✓ Sekretariát pro další jednání VEU zajistí přehled čerpání z ESI fondů ze strany NNO.

Ad 6) Příprava nové Strategie státu vůči občanskému sektoru

P. Raušová seznámila s hlavním cílem strategie. Celý proces směřuje k vymezení státní politiky koncepčním dokumentem, schváleným vládou, který bude sloužit jako východisko pro rozvoj a monitoring koncepčních opatření, která může stát a jeho orgány uplatňovat ve prospěch rozvoje a udržitelnosti občanské společnosti a jejich entit, především pak NNO.

Ze základních časových milníků vypíchla především únorové zasedání RVNNO, na kterém bude předložen návrh na založení pracovní skupiny pro tvorbu a naplňování strategie. Dále zmínila březnové konání expertního panelu. Současně vybídla členy VEU k nominaci možných zájemců z řad NNO, kteří by mohli participovat na tvorbě a naplňování strategie pro období 2021+.

D. Žárský doporučil inspirovat se ve Zlínském kraji, kde momentálně vzniká životaschopná krajská strategie směrem k neziskovému sektoru.

Participaci na tvorbě strategie na místě vyjádřil O. Čepelka a R. Kolínská. Možná úloha pro R. Hakena expertně zpracovat oblast evropského financování a jeho případné trendy, výzvy.

Závěr:

VEU souhlasí a doporučuje RVNNO vytvoření pracovní skupiny pro tvorbu a naplňování strategie za účasti NNO, akademické sféry, veřejné správy a dalších subjektů.

Úkol:

- ✓ Členům VEU bude v týdnu od 3. 2. 2020 zaslána emailem výzva k návrhu členů pracovní skupiny pro tvorbu a naplňování strategie, účastníků expertního panelu či dalších doprovodných akcí spojených s tvorbou strategie.

Ad 7) Různé

Žádné téma nebylo řešeno.

P. Dusíková Jindrová poděkovala všem za účast a jednání VEU ukončila.

Pavla Dusíková Jindrová, MSc., v. r.
předsedkyně Výboru pro Evropskou unii
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace